

Katowice, dnia 22 lipca 2022 r.

INFORMACJA Nr 11s/2021/EW

w sprawie wdarcia się mieszaniny odpadów z wodą oraz wypadku zbiorowego (1 wypadek śmiertelny i 2 wypadki powodujące czasową niezdolność do pracy), które miały miejsce w dniu 19 listopada 2021 r. około godziny 9³⁴ w Polskiej Grupie Górniczej S.A. Oddział KWK ROW Ruch Chwałowice w Rybniku.

Wdarcie mieszaniny odpadów z wodą miało miejsce w przekopie pochyłym 11 a/III na poziomie 550 m, w wyniku przzerwania tamy izolacyjnej nr TI 73, izolującej rejon zlikwidowanej ściany S/z I-II w pokładzie 405/2.

Wypadek zbiorowy (1 wypadek śmiertelny i 2 wypadki powodujące czasową niezdolność do pracy) zaistniał w przekopie pochyłym 11 a/III oraz pochylniach zbiorczych na „E”/III i na „W”/III w pokładzie 408/1.

Nieskłonny do tępań pokład 405/2 o grubości od 1,8 m do 2,1 m i nachyleniu do 21° zaliczony został do I kategorii zagrożenia metanowego, klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego i I stopnia zagrożenia wodnego. Pokład ten udostępniony został między innymi przekopami pochyłymi 10 a/III i 11 a/III o nachyleniu około 7° wykonanymi z pochylni zbiorczej na „E”/III w pokładzie 408/1 o nachyleniu do około 22°, stanowiącej przedłużenie pochylni zbiorczej na „W”/III.

W dniu 30 kwietnia 2021 r. zakończono eksploatację pokładu 405/2 ścianą S/z I-II o długości do 247 m, wybiegu 400 m, nachyleniu podłużnym do 21° oraz poprzecznym do 8°, prowadzoną z zawałem stropu pomiędzy chodnikiem badawczo-wentylacyjnym/II i chodnikiem taśmowym 1/II. Wyrobiska w rejonie ściany objęte były polem III kategorii zagrożenia metanowego.

W trakcie eksploatacji ścianą S/z I-II prowadzono profilaktykę pożarową, w ramach której do zrobów ściany podano łącznie mieszaninę 10350 Mg odpadów i 7380 m³ wody.

W dniu 7 października 2021 r. rejon ściany wyłączono z sieci wentylacyjnej tamami izolacyjnymi o nr TI 72 oraz TI 73, zabudowanymi odpowiednio w przekopie pochyłym 10 a/III oraz przekopie pochyłym 11 a/III, w odległości około 30 m od skrzyżowania z pochylnią zbiorczą na „E”/III. Tama izolacyjna o nr TI 73 składała się z dwóch zawarc murowych oddalonych od siebie o 2,7 m, wykonanych z kostki betonowej o grubości 0,25 m i zaprawy murarskiej. Przestrzeń pomiędzy tymi zawarciami nie była wypełniona środkami mineralnymi. W dniu 18 listopada 2021 r., za pomocą instalacji powierzchniowej i rurociągu doprowadzonego w rejon skrzyżowania zlikwidowanej ściany S/z I-II z chodnikiem badawczo-wentylacyjnym/II, za tamę izolacyjną o nr TI 72 podano mieszaninę 200 Mg odpadów i 150 m³ wody.

W dniu 19 listopada 2021 r., na zmianie rozpoczynającej się o godzinie 6⁰⁰, kontynuowano podawanie mieszaniny odpadów z wodą za tamę TI 72, a do kontroli tamy TI 73 skierowano dwóch pracowników oddziału wentylacji. Ponadto jednego pracownika wyznaczono do obsługi przenośnika taśmowego typu Intermet-1200 w pochylni zbiorczej na „W”/III. Około godziny 9³⁴, po podaniu mieszaniny 120 Mg odpadów i 90 m³ wody, nastąpiło przerwanie tamy izolacyjnej TI 73. Spowodowało to wdarcie się mieszaniny odpadów z wodą do przekopu pochyłego 11 a/III, a następnie jej przemieszczenie wraz elementami wyposażenia wyrobisk do pochylni zbiorczych na „E”/III i na „W”/III w pokładzie 408/1. Skutki dynamicznego oddziaływania przemieszczającej się wraz z elementami wyposażenia wyrobisk mieszaniny odpadów z wodą objęły trzech wyżej wymienionych pracowników.

Pracownik oddziału wentylacji, który znajdował się w bezpośrednim sąsiedztwie tamy izolacyjnej TI 73 doznał rany czoła, wielomiejscowych otarć skóry oraz zaczerwienienia spojówek i o własnych siłach wycofał się z wyrobiska. Drugi pracownik tego oddziału, przebywający w rejonie skrzyżowania przekopu pochyłego 11 a/III z pochylnią zbiorczą na „E”/III, został porwany przez przemieszczającą się wraz z elementami wyposażenia wyrobisk mieszaninę odpadów z wodą. Trzeci pracownik, obsługujący przenośnik typu Intermet-1200, został przemieszczony w pochylni zbiorczej na „W”/III w pokładzie 408/1 i doznał nieznacznych urazów, ale o własnych siłach wycofał się z wyrobiska.

W ramach poszukiwania porwanego przez mieszaninę pracownika o godzinie 10³⁰ rozpoczęta została akcja ratownicza. Po odnalezieniu pracownika, przemieszczonego o około 190 m od skrzyżowania przekopu pochyłego 11 a/III z pochylnią zbiorczą na „E”/III, przybyły na miejsce lekarz o godzinie 12⁴⁰ stwierdził jego zgon.

Wypadek zbiorowy dwóch pracowników oraz rozpoczęcie akcji ratowniczej zostały zgłoszone Dyrektorowi Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku w dniu 19 listopada 2021 r. o godzinie 10³⁰.

Przyczyną wypadku zbiorowego było dynamiczne oddziaływanie na pracowników przemieszczającej się wraz z elementami wyposażenia wyrobisk mieszaniny odpadów z wodą, w wyniku jej wdarcia do przekopu pochyłego 11 a/III.

Przyczyną wdarcia się mieszaniny odpadów z wodą do przekopu pochyłego 11 a/III było przerwanie tamy izolacyjnej nr TI 73, której przestrzeń pomiędzy zawarciami nie była wypełniona środkami mineralnymi.

Przyczyna ta była następstwem:

1. Prowadzenia doszczelniania zrobów ściany S/z I-II w pokł. 405/2, pomimo nie ukończenia budowy tamy TI 73.
2. Braku możliwości skutecznego odprowadzania gromadzącej się w sposób niekontrolowany w wyrobiskach znajdujących się za tamą TI 73 wody pochodzenia naturalnego oraz użytej w procesie doszczelniania zrobów.
3. Braku analizy oddziaływania na tamę TI 73 wody użytej w procesie doszczelniania zrobów oraz przestrzeni przewidzianej do otamowania.

W związku z wdarciem się mieszaniny odpadów i wody oraz wypadkiem zbiorowym Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku w dniu 19 listopada 2021 r. po przeprowadzonych oględzinach:

- I. Wstrzymał ruch zakładu górniczego Polskiej Grupy Górniczej S.A. Oddział KWK ROW Ruch Chwałowice w Rybniku, w części dotyczącej:
 1. doszczelniania zrobów zlikwidowanej ściany S/z I-II w pokładzie 405/2, warunkując wznowienie ruchu zakładu górniczego w przedmiotowej części wykonaniem w przekopie pochyłym 11 a/III tamy zapewniającej bezpieczne doszczelnianie zrobów zlikwidowanej ściany S/z I-II w pokładzie 405/2, niepowodujących zagrożenie dla osób wykonujących czynności podsadzania oraz dla osób wykonujących pracę w sąsiednich wyrobiskach, w szczególności usytuowanych poniżej podsadzanego wyrobiska lub doszczelnianych zrobów
 2. regularnego ruchu załogi w pochylni zbiorczej na „E”/III i na „W”/III w pokładzie 408/1, warunkując wznowienie ruchu zakładu górniczego zabudowaniem w pochylni zbiorczej na „E”/III i na „W”/III w pokładzie 408/1 schodów i poręczy na odcinkach z nachyleniem powyżej 12° a także usunięciem elementów wyposażenia wyrobisk przemieszczonych wskutek wdarcia się mieszaniny odpadów i wody.
- II. Nakazał przywrócić wyizolowanie z sieci wentylacyjnej rejonu ściany S/z I-II w pokładzie 405/2, tamą o konstrukcji przeciwwybuchowej wykonaną w przekopie pochyłym 11 a/III.

W dniu 25 listopada 2021 r. Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku nakazał sprawdzenie przez wyspecjalizowaną jednostkę, prawidłowości rozwiązań technicznych zastosowanych w Polskiej Grupie Górniczej S.A. Oddział KWK ROW Ruch Chwałowice w Rybniku, dotyczących doszczelniania mieszaniną odpadów z wodą zrobów ściany S/z I-II w pokładzie 405/2 w zakresie:

- a. analizy okoliczności wdarcia się mieszaniny odpadów z wodą w dniu 19 listopada 2021 r. do przekopu pochyłego 11a/III oraz pochylni zbiorczej na „E”/III i na „W”/III w pokładzie 408/2, w celu ustalenia przyczyn zaistniałego zdarzenia,
- b. weryfikacji dokumentacji doszczelniania zrobów ściany S/z I-II w pokładzie 405/2 ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowości doboru tam izolujących rejon przedmiotowej ściany w nawiązaniu do istniejących uwarunkowań górniczych, geologicznych i hydrogeologicznych, a także sposobu wytwarzania i transportu mieszaniny odpadów z wodą do wyrobisk, własności fizyko-chemicznych stosowanej mieszaniny oraz procedury kontroli całego procesu doszczelniania.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Rybniku.